

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, posilano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Ljubljanski podžupan socialni demokrat.

Narodni socialist župan. — Demonstracijsko glasovanje.

Izid županskih volitev v Ljubljani je glasen protest zoper »obznanje« in policijski režim, ki so ga uvedli tekoni zadnjih let naši demokracije. Le tako je tolmačiti, da so naši občinski odborniki napravili izjemo od občeveljavnega parlamentarnega običaja, da se prepušča vodstvo najmočnejši stranki in da so vrgli demokratskega kandidata. Eno je gotovo, da namreč pri tej volitvi osebe kandidatov niso igraje nobene vloge, dr. Triller je brez dvomno simpatična osebnost in je pokazal v gotovih časih mnogo smisla za delavske interese, česar mu ne bomo pozabili. Pa moral je pasti, ker je bil reprezentant sistema, katerem je veljal udarec. Intako je bil izvoljen županom gospod Pesek.

Podžupanom je bil izvoljen sodrug dr. Perič, ki je bil skupen kandidat komunistov in soc. demokratov. Dobil je tudi klerikalne in narodnosocialne glasove. Teh strank za glasove nismo prosili in jim za to tudi nismo nobene zahvale dolžni. Izida teh volitev ne sratanjo za bogvekakšno zmago, ker je bil zgolj posledica zapletenega položaja, ki je nastal vsled velike razcepljenosti v našem političnem življenju. Pač pa je izid teh volitev glasen memento našim demokratom, ki jim kaže, da je njihov voz prišel čisto s tira. Ali se bodo kaj naučili iz teh volitev? Danes jih je še obvladovala strast in so grozili, da regent Peska ne bo potrdil. Naj ne napravijo te neumnosti! Naj vprašajo raje za nasvet svoje starine, ki jim bodo tak nepremišljen korak gotovo odsvetovali.

Kaj sedaj? Ali bo ta občinski svet delazmožen? Nekateri bolj vročkrvni demokrati so danes grozili, češ, sedaj bodo novega župana »karnifrali«. Stvarna opozicija je potrebna in jo je le pozdravljati. »Karnifranje« bi pa imelo le to posledico, da bi utegnili tesneje združiti današnjo slučajno večino, ki je v resnici sestavljena iz najrazličnejših elementov.

Kar se tiče nas socialnih demokratov, nismo z nikomur vezani in imamo proste roke na vse strani. Že v volilni kampanji smo izjavili, da se hočemo udeleževati pri pozitivnem delu v občinski upravi. Svojo nalogo v občinskem svetu smatramo za predvsem socialno gospodarsko in in ne za politično. Podpirati hočemo

vsak nasvet in predlog, ki se nam bo zdel dober, pa naj pride od te ali one strani. Kadar bomo pa v opoziciji, bo naša opozicija stvarna in ne fakijska. Hladno in brez strasti hočemo motriti položaj. Zvesti hočemo ostati načelu socializma in mednarodnosti in bomo poskušali po svoji vesti, vednosti in po svojih močeh doseči vse ono, kar se da v občini doseči v prid onim slojem, kojih interese imamo zastopati.

Poročilo o seji.

Včeraj dne 8. t. m. se je vršila v Ljubljani županska in podžupanska volitev. Seji občinskih odbornikov je predsedoval kot najstarejši občinski odbornik, g. Jeglič. Navzočih je bilo vseh 48 občinskih odbornikov. Socialno demokrati in odborniki Kmečko-delavske republikanske skupine so imeli v gumbnicah rdeče nagelne, odborniki SLS pa bele. Galerija je bila nabito polna občinstva.

Točno ob 5. uri je g. Jeglič otvoril sejo s pozdravnim govorom novemu občinskemu svetu, naglašal pri tem dvoje glavnih nalog novega občinskega odbora, ki naj modro gospodari v občini v prid vsemu ljubljanskemu prebivalstvu, ter skrbno varuje avtonomnost mesta Ljubljane kot centra Slovenije. — Overovalcem zapisnika imenuje gg. Frelaha in Rupnika. Nato otvori župansko volitev, za kojih skrutinatorja imenuje g. Oreliha in sodruka Kocmurja. Pred volitvijo je bil prebran še odstavek iz občinskega volilnega reda o županskih in podžupanskih volitvah. Nato se je vršila županska volitev.

Pri prvi volitvi so dobili glasov: dr. Karol Triller (JSD) 18, s. Vencajz (DKRS) 11, g. Anton Pesek 18 glasov. (En listek je bil prazen.)

Pri drugi volitvi so dobili glasov: dr. Triller 19, Pesek 18, Vencajz 11 glasov.

Pri ožji volitvi med dr. Trillerjem in Peskom so dobili glasov: dr. Triller 19, Pesek 28, (1 glas je bil neveljaven.)

Predsednik javi, da je županom izvoljen g. Anton Pesek, narodni socialist, ki izvolitev sprejme. (Burno ploskanje pri narodnih socialistih.)

Pri podžupanskih volitvah je bil že takoj pri prvih volitvah podžupanom ljubljanskim izvoljen sodrug dr. Perič, socialni demokrat. Za njega je

bilo oddanih 29 glasov, 19 glasovnic pa je bilo praznih. Izvolitev je s. Perič sprejel. (Burno ploskanje.)

(K poročilu omenjamo še, da je s. Vencajz pred župansko volitvijo podal v imenu kluba občinskih odbornikov DKRS izjavo proti reakcionarnemu vladajočemu sistemu, ki gazi svobodo tiska in zborovanja in tlači pravice delavskega in kmečke-

ga ljudstva. Njegovo izjavo so tudi odborniki iz soc. dem. kluba, SLS in NSS sprejeli z živijo-klici in živahnim ploskanjem.)

Nato je g. Jeglič zaključil sejo okrog pol 7. ure zvečer. Pred magistratom je bilo zbrano mnogo občinstva, ki je čakalo poročila o izidu.

Seja ustavnega odseka.

Belgrad, 8. Danes dop. je bila seja ustavnega odseka, ki se je pričela ob 9.30. Prečital se je zapisnik zadnje seje, nakar se je pričelo razpravljati o členu 75. Posebno se je debatiralo o stavku, ki govori o tem, da se seje skupščine lažke z ukazom odgodi. Nekateri poslanci so zahtevali, naj se ta stavek izpusti, namesto njega pa naj se vstavi drugi, po katerem bi se seje skupščine mogle odgoditi samo na zahtevo skupščine same. Minister za konstituanto Trifković je predlagal, naj ostane dosedanja stilizacija. Nato se je o stavku glasovalo. Odsek je soglasno odločil, da se seje skupščine ne morejo odgoditi z ukazom. Nato je bil sprejet člen 73 v dosednji stilizaciji. Republikanec Gjonović je rekel, da bi bilo dobro, da bi se v člen uvrstil tale stavek: »Državna ozemlja se ne morejo oddati ali zamenjati brez odobrenja skupščine.« Odsek je ta predlog soglasno sprejel. Odklonjen pa je bil predlog demokrata Anđelića, da poslanci advokati ne bi smeli vršiti pravice zastopanja pri sodišču, dokler bi trajal njihov mandat. Nato je odsek prešel na oddelek VIII, ki govori o upravnih oblastih. Ker pa je ta oddelek silno važen in je v zvezi s prehodnimi naredbami, se bo o njem razpravljalo skupno s prehodnimi naredbami. Prešlo se je na oddelek IX, k členu 90 je Jugoslovski klub predlagal tale dodatek: »Porota ostane. Njeno kompetenco odredi zakon.« Ta predlog je bil odbit. Pri členu 109 je zemljoradnik Lazić predlagal, naj se tretji stavek tega člena popolnoma izpusti, da bo imel potem člen tole stilizacijo: »Obtoženec in tožitelj morata imeti oravne zastopnike. Pravni branitelj je državni organ. Sodba in zastopstvo je brezplačno.« Ta predlog je bil odbit. K istemu členu so predlagali socialisti, naj se v tretjem stavku izpusti besedilo od besede »porodična« do »šeriatska sodišča«. Tudi ta predlog je bil odklonjen. Nato se je razpravljalo o členu 110, pri katerem so predlagali socialisti, naj se beseda »kraljevina« zamenja za besedo »dr-

žava«, kar je odsek tudi odklonil. Demokrat dr. Radosavljević je predlagal k členu tale stavek: »Sodniki in predsedniki sodišč vrše svojo službo do konca svojega 68. leta. Ta predlog je bil nato odbit. Nato je bilo odklonjenih nekaj socialističnih predlogov in predlog, ki ga je stavil dr. Momčilo Ivanić, Radikalec Zarko Miladinović je bil proti temu, da bi bilo kasacijsko sodišče v Zagrebu in je predlagal nastopno stilizacijo prvega stavka devetega oddelka: »Za vso kraljevino je eno kasacijsko sodišče, ki ima svoj sedež v Beogradu.« Odsek je soglasno odklonil. Nato se je prešlo k oddelku X. Pri tem oddelku so bili odklonjeni vsi predlogi za izpremembe z izjemo predloga k členu 117, ki ga je stavil demokrat Radosavljević in ki se glasi: »Revizija v svrhu izpremembe gospodarskih pogodb, sklenjenih vsled vojne, se more vršiti na podlagi že poprej določenih pooblastil.« Več govornikov je govorilo, proti temu predlogu, večina pa je na predlog Ijube Jovanovića sklenila, naj se ta stavek vstavi med prehodne navedbe. Nato se je razpravljalo o členu 114. Sprejel se je predlog radikalca dr. Perica, naj se izpuste nekatere besede. Nato se je prešlo na razpravljanje predloga dr. Voje Veljkovića, ki se je glasil: »Če je bila narodna skupščina razpuščena, preden je bil izvršen proračun, tedaj se proračun prejšnjega računkega leta podaljša najdalje za 4 mesece.« Poročevalec dr. Laza Marković je izjavil, da se strinja s tem, da bi pa bilo treba člen bolj redigirati. Nato je predsednik odredil nekaj minut odmora, da bi se poslanci sporazumeli o tej redakciji. Po odmoru je bila sprejeta tale stilizacija: »Ako je narodna skupščina razpuščena, preden je bil rešen proračun, se račun prejšnjega računkega leta podaljša z ukazom najdalje za štiri mesece.« S tem je bila končana razprava o desetem oddelku ustave. Seja je bila končana ob dvanajstih, naslednja bo jutri ob devetih dopoldne.

Pogodba med Romunijo in Jugoslavijo.

Beograd, 8. jun. Tekst pogodbe glede zveze z Romunijo je bil podpisan dne 6. t. m. ob šestnaestih popoldne. Pogodbo je za Romunijo podpisal romunski zunanji minister Take Jonescu, za našo državo pa ministrski predsednik Pašić. V glavnem vsebuje ta pogodba približno iste točke, kakor poprej sklenjena pogodba s Češkoslovaško. Ta zvezna pogodba vsebuje v glavnem tri važne klavzule: 1. Napraviti v Osrednji Evropi trajen mir, dati za veznikom jamstva o življenjski moči držav, ki so nastale na ozemlju bivše Avstro-ogrskje. 2. Delovati na to, da se st. germainška in versailleska mirovna pogodba pravilno izvršita ter da se tudi sevreška pogodba izvrši, v kolikor se tiče male antante. 3. Da se organizira močna obramba za primer kaknega poizkusa, ki bi bil naperjen proti eni ali drugi državi male antante po eni ali več zmaganih držav ali po vseh zmaganih državah skupaj.

Revizija naredb.

Beograd, 8. jun. Pravosodno ministrstvo je z odobrenjem ministrskega sveta odredilo, da se sestavi strokovna komisija, ki bo izvršila revizijo vseh naredb in začasnih zakonov z vladarjevim podpisom od 1. decembra 1918 do danes. Na ta način bo mogoče še pred prejetjem ustave in še pred odobritvijo člena 130 rešiti vprašanja, katere navedbe in kateri začasni zakoni naj ostanejo v veljavi, katere pa naj se izrečne ali izpopolnijo.

Revizija narodne politične službe.

Beograd, 8. Notranje ministrstvo deluje za reorganizacijo političnih služb v naši državi. Politične službe bodo individualno in tehnično urejene, kakor so urejene politične službe drugih držav.

Radikaleci proti sporazumu glede agrarne reforme.

Beograd, 7. jun. Nocoj odpotujeta v Sarajevo dr. Spalajković in Pečana, da se udeležita seje glavnega odbora radikalne stranke za Bosno. V krogih bosenskih radikalcev se govori da radikaleci niso proti ustavi, temveč samo proti sporazumu glede

LISTEK.

Maksim Gorkij. — Miroslav G.:

Šestindvajset in ena.

(Konec.)

Podvizali smo se, da smo ji naglo odprli in ko je vstopila, smo jo proti navadi sprejeli z molkom. Ko smo jo gledali na vse oči, nismo vedeli o čem bi ji njo govorili, kaj naj bi jo vprašali. In stali smo pred njo mi, mračna molčeca gruča. Očividno se je začudila takemu nenavadnemu sprejemu in — kar nenadoma smo opazili, da je prebledela, se vznemirila, prišla v zadrego, obstala na mestu in vprašala s stisnjenim glasom:

»Kakšni pa ste?«

»Ti, ti?« je mračno zagovoril pek, ne da bi trenil z očmi od nje.

»Kaj — jaz?«

»A, nič, nič!«

»No, dajte mi hitro prest!«

Nikdar prej se ji ni tako mudilo...

»Časa dovolj!« je rekel pek ne da bi se ganil in ni nehal motriti s paznim očesom,

Tedaj se je ona naglo obrnila in izgnila v vratih.

Pek je prijel za lopar in rekel mirno obrnjen k peči:

»To pomeni, da je — končano!... Ah, ta vojak! Podlež, lopov!...«

Kot čreda jancev smo se spotikali medseboj in šli za mizo in smo pričeli leno delati.

Kmalu je rekel nekdo:

»Morda pa še ni...«

»Pojdi, pojdi! Kdo bi še dvomil...!« je zavpil pek.

Vsi smo vedeli, da je pek bolj pameten kot mi vsi drugi in da mnogo ve. In njegov vzkliz je razodeval prepričanost o vojakovi zmagi...

Bili smo potrti in nemirni...

Ob dvanajstih, v času obeda je prišel vojak. Bil je čist in snažen kakor vedno in kakor vedno nam je zrl naravnost v oči. Nam pa ni bilo ugodno gledati nanj.

No, torej, gospodje poštenjaki, ali hočete, da vam pokažem vojaški pogum?« je rekel in se ponosno smejal. »Pojdite v vežo in glejte v špranjo... razumete?«

Vsi smo šli venkaj in podirali eden drugega v naglici ter se prile-

pili k špranjam lesene stene v veži. Ni nam bilo treba dolgo čakati. Z naglo hojo, z obrazom polnim skrbi je švignila čez dvorišče Tanja in preskakovala luže tajajočega se snega in blata. Skrila se je za vrati, ki so vodile v klet. Nato je s počasnim korakom in živigaje prišel tja vojak. Roke je imel v žepu in migal je z brki.

Dež je lil in videli smo, kako so kaplje padale v luže in kako so se te razgibale pod njihovimi udarci. Dan je bil vlažen, siv in zelo dolgočasen. Na strehah je še ležal sneg, a na zemlji pa so se že pokazale temne proge prsti. Tudi sneg na strehah je bil blaten, umazan. Dež je lil počasi, padal otožno. Neprijetno nam je bilo čakati v hladu.

Prvi je prišel iz kleti vojak; šel je počasi preko dvorišča, migal z brki, roke v žepu, — tak kakor vedno.

Za njim je prišla tudi — Tanja. Njene oči... njene oči so sijale radosti in sreče, a ustne so se smejale. In šla je kot v sanjah, omahujoč v negotovih korakih...

Nismo mogli tega mirno prenesti. Vsi hkrati smo se vrgli k vratom,

planili ven in zakričali nanjo zlobno, glasno, divje.

Zatrepetala je, ko nas je zagledala, in obstala kot vkopana v blato pod njenimi nogami. Obkrožili smo jo škodoželjno, brez prizanašanja, psovali jo z nesramnimi besedami, lučali jo v obraz umazanosti.

Nismo tega delali s hrupom, brez naglice, ko smo videli, da ne more iti nikamor, da je obkrožena od nas in mi se moremo zdevati nad njo kolikor hočemo. Nevem zakaj je nismo topli. Stala je sredi med nami, obračala glavo zdaj sem, zdaj tja in poslušala naše žalitve. Mi pa smo čimdalje bolj metali nanjo blato in strup naših besed.

Rdečica ji je zgnila z obraza. Njene modre oči, trenutek prej še tako srečne, so se odprle široko, težko je dihala in ustne so drgetale.

Mi smo se ji maščevali, kajti ograbila nas je. Pripadala je nam, oddali smo ji vse naše najlepše in najboljše. In četudi je bilo to najboljše — beraške drobtinice, vendar — nas je šestindvajset, ona je samo — ena, zato pa ni nobena muka do-
stati velika za njeno krivdo! Kako smo jo žalili!... Ona pa je molčala in

molčala in gledala na nas z divjimi očmi — in bil jo je sam trepet.

Smejali smo se, rjovel, hrume-
li... K nam so odnekod pritekli še drugi ljudje... Nekdo izmed nas je potegnil Tanjo za rokav...

Nenadoma so zabiskale njene oči; počasi je dvignila roke k glavi in si popravila lase ter rekla glasno, vendar mirno nam naravnost v obraz:

»Ah, vi arestantje nesrečni!...«

In šla je naravnost do nas, tako zanesljivo, kakor bi nas sloh ne bilo pred njo, kakor da bi ji mi ne zagradili pota. Zato pa tudi nikogar od nas ni bilo na njeni poti.

Ko se je rešila našega obroča, je rekla ravno tako glasno z nepopisnim prezirom, ne da bi se obrnila nazaj k nam:

»Ah, vi sodrga, svojati, pobe-
rija!...«

In — šla je.

Mi pa smo ostali sredi dvorišča, v blatu, v dežju, pod sivim nebom brez solnca...

Potem smo tudi mi odšli v svojo vlažno zidano jamo. In kot poprej — ni solnce nikoli pokukalo k nam skozi okno in Tanje ni bilo nikoli več k nam!

agrarne reforme, ki ga je vlada sklenila z muslimani. Bosenski radikalci bodo glasovali za vsa poglavja ustave in za vse vladne predloge.

Reško in Baroško vprašanje.

Kakor poroča »Seccolo«, je izdelala italijanska vlada nov načrt za ureditev reškega in baroškega vprašanja. Z načrtom se boje »strinjati« tudi beogradska vlada. V reški in baroški lukci se ustanovi za dobo devetih let italijansko-jugoslovenski konzorcij z italijanskim predsednikom na čelu. Reka se proglasi za svobodno mesto in dobi posadko 2 stotnih Alpincev in 1500 karabinierjev, dočim ostane na Sušaku, dokler bo trajal konzorcij, dosedanja posadka.

Razdelitev avstrijskega zlatega zaklada.

Dunaj, 8. jun. »Neue Freie Presse« javlja, da je vprašanje razdelitve zlatega zaklada 50 milijonov zlatih kron rešeno. Češkoslovaška dobi 15 in pol milijona, Jugoslavija 7 milijonov, Poljska Pomurska in Italija skupaj 25 milijonov, Avstrija in Madžarska na papirju 7 in pol milijonov kron, efektivno pa samo po eden in tričetrt milijona zlatih kron, ker se mora pri Avstriji in Madžarski vračunati znesek, ki se je porabil za poravnavo dolgov.

Iz Gornje Šlezije.

Berlin, 8. jun. Kakor poroča »Vorwärts«, se v Gornji Šleziji med Poljaki in

Nemci dobi nova cona. Na severu so angleške čete zasedle Olešno, na jugu pa je italijanska četa v Korakovi. Pri Kalini so se nemške in francoske čete vrnile med nemško samoobrambo in poljske vstaše. Na ta način se da razločiti, zakaj so pri neki bitki med nemško samoobrambo in Poljaki nemške čete ujele tri ranjene in sedem neranjenih Francozov. Francoze so takoj oddali najbližjemu pooveljstvu.

Angleški rudarji odklanjajo ponudbo.

London, 8. jun. Izvrševalni odsek rudarjev je sklenil sklicati za 10. junja konferenco zastopnikov rudarjev, da jim naznanijo predlogo lastnikov rudnikov in jih stavi na glasovanje. Vodje rudarjev so zvečer izjavili, da so lastniki rudnikov stavili silno resne predloge. Rudarji so sklenili, da nikakor ne bodo popustili v toliko, da bi se jim plače znižale pod normalni nivo.

Francija ratificirala trianonsko pogodbo.

Pariz, 7. Zbornica je ratificirala trianonsko mirovno pogodbo z 478 glasovi proti 74 glasovom.

Amerika za Avstrijo.

Dunaj, 8. Ameriški polkovnik House, prijatelj Wilsonov, je dospel semkaj. Tu namerava stopiti v zvezo z vodilnimi možmi, da si ustvari jasno sliko o položaju v Avstriji.

O zedinjenju socijalističnih strank v Jugoslaviji.

Tista doba, ko se je proletarijat Jugoslavije s tako naglico cepil v stranke in stranke, je za nami. Bila je to doba, ko se je zdelo, da so voditelji proletarijata slepi za vse, kar počne buržoazija, in kakor da jim bi bilo samo na tem, da prodre medsebojni bratomorni boj. Razbijali so se shodi in delavski socialistično in komunistično časopise, kakor da ni imelo drugega kot to, da vodi brezobzirno ostro medsebojno borbo. Seveda je bilo to žalostno stanje delavskega gibanja le buržoaziji v korist, ki je to dobo izkoristila tako, da se je pripravila na ofenzivo proti delavstvu, katero ofenzivo je pričela s podaljševanjem delovnega časa in pozneje s težjim kalibrom, z »Obznanom«.

Vsled pritiska buržoazije in s tem uvidevanja, da ima proletarijat od nesloge le škodo, pa so se začele arizme v strankah neprostovoljno konsolidirati. Uveljavila se, kakor v okvirju posameznih strank samih, tako tudi med strankami spoznanje, da diktati ne rode dobrih sadov. Tako uvidevanje je najboljši znak za to, da se gibanje v resnici konsolidira, in enak proces opazamo sedaj tudi že na Hrvaškem. Konsolidirano delavsko gibanje pa stremi zopet neprostovoljno za čim večjim obsegom in čim večjim uspehom svoje akcije. Sredstvo za to pa je zedinjevanje. In tako moremo tak proces zabeležiti ne-le pri nas v Sloveniji, marveč že tudi na Hrvaškem. Na dnevni red prihaja po usodepolnih razkolih zopet enkrat vprašanje o zedinjevanju.

Delavstvo na Slovenskem vsled razkola še ni niti toliko trpelo, če primerjamo razkol na Slovenskem z onim na Hrvaškem, v Bosni in Srbiji. Tu je bila borba med se ne-dovolj prosvetljenim jugoslovanskim proletarijatom mnogo hujša kakor

pri nas, ker je bil oni proletarijat kolikor toliko bolj dovteten za ekstremistično demagogijo.

Pa pustimo to, kar je bilo in pogledimo, kakšen je sedaj položaj z ozirom na stremenje za zedinjenje vseh socijalističnih strank v Jugoslaviji. V Srbiji razkola kakor pri nas sploh bilo ni. Tu je bila socijalistična stranka vedno levičarska in je kot taka pozneje prešla popolnoma v komunistične vode, dokler ni izstopila v njej opozicija, ki je bila pravzaprav tvorec stranke in se ločila od komunistov. Isto se je pozneje zgodilo v Bosni. Ker ni še dolgo od tega razkola, se razmere v delavskem gibanju v teh delih naše države tudi še niso tako ustalile, kakor n. pr. pri nas ali na Hrvaškem. Predvsem traja v Srbiji in Bosni še boj za strokovne organizacije med komunisti in treznejšimi strankami v strokovnem gibanju, ki stoje na strani centumaskih socijalistov in katere struje grade sedaj na tem, da se postavijo strokovne organizacije na tisti temelj, na katerem danes stoje strokovne organizacije v Sloveniji. Iz vsega tega je tudi umljivo, da se tamošnji socijalisti s praktičnim delom za zedinjenje proletarijata vse Jugoslavije še ne pečajo s povdankom, ker imajo še s seboj dosti posla tako v pogledu organizacije kakor tudi v pogledu še vedno kolikor toliko sporazumu za zedinjenje s socijalnimi demokrati nenaklonjenega in rekli bi še vedno nekako diktatoričnega taktičnega naziranja. Isto je z vojvodinskimi socijalnimi demokrati, ki tudi še niso našli dovolj prožne forme za to, da bi začeli resnejše misliti na zedinjenje.

Nekoliko drugače je na v pogledu zedinjenja pri hrvaških socijalistih. Tu se je najprej pokazalo stremenje za zedinjenje vseh soc.

strank v Jugoslaviji. (Razkol se je na Hrvaškem najprej izvršil.) Boji med obema socijalističnima strankama so tu še skoro pojenali in nastopajo struje, ki resno mislijo na to, da se čimprej naide forma za zedinjevalno delo. SRPJ za Hrvatsko in Slavonijo se je nedavno priključila SRPJ za Srbijo in Bosno v Belgradu. Med hrvaško soc. dem. stranko in hrvaškimi centumaskimi socijalisti sicer ni še resnih stikov in je prva včlanjena v II. internacionali, vendar pa je v obeh strankah želja po zblizevanju postala močnejša kakor je bila. To nam dokazuje tudi pisanje zagrebškega »Socialista« o zedinjenju. Povod temu je dala neka polemika med dvema pristašema iz obeh strank o internacionali. Sodr. Brudnjak je pa polemiko dobrohotno na obe strani zavrnil in zapisal med drugim te-le prav resnične besede: »Mislim, da ne koristi našemu zedinjevalnemu delu niti ne razširjanju socijalistične ideje med proletarijatom, da se v tem času prenapenja v takih že višjih vprašanjih kot je vprašanje internacionale, ker s tem zavlačujemo zedinjenje socijalističnih strank vsaj za Jugoslavijo. S tem si le škodujemo, ker delavska masa takih polemik še ne razume prav in vidi v prerekanju le boj za vodstvo in slavo, odklanja potem obe strani in postaja pasivna. Masa hoče sloge, v takih polemikah pa je ne more videti. Bistvenje stališče v že višjih vprašanjih je možno le, če je gibanje že zdravo in konsolidirano. In naj se to godi tudi takrat v revijah in na predavanjih. — Na jasnem smo si da zedinjenje socijalistov tako v Jugoslaviji kakor nikjer drugod, ni mogoče tako, da se diktira. Nobena stranka (slovenska soc. dem., hrvaška, bosanska, vojvodinska in centumaska) ne more priti s tem in reči: naše stališče v taktiki in organizaciji je najboljši itd., pristopite torej k nam. Če prihajamo tako, potem onemogočujemo zedinjevalno delo, ker vsaka stranka ima v sebi dobro in slabo. Če hočemo biti iskreni, bi morali priznati, da bi izmed vseh teh strank najprej še slovenska stranka mogla priti na ta način k nam, najmanj pa belgradski in bosanski centumaski. Zedinjenje socijalističnih strank je mogoče edino sporazumnim potom. Kdor ni za sporazum, ta je zoper zedinjenje in za taincarstvo in ni iskren bojevnik za interese proletarijata. Ni čuda, da delavstvo ogorčeno vzklika: mi bi se zedinili, če ne bi bilo voditeljev. Sodruga torej, ki sta polemizirala o internacionali, naj raiši povesta, kako bi se moglo priti do zedinjenja proletarijata v Jugoslaviji!«

Nas v Sloveniji ta pojav, ki ga opazamo pri bratskih strankah na Hrvaškem, veselji. In tudi mi smo mnenja, da — ob dobri volji voditeljev — zedinjevalno delo na podlagi sporazuma ne bo tako zelo težko, ker pač za socijalistično delovanje v Jugoslaviji v pogledu taktike ni več tolikšnih in takšnih razlik, kakršne morda obstoje v vprašanju internacionale. Če se je našel na Dunaju okvirni internacionalni taktični program za sodelovanje socijalističnih strank, ne bo menda težko, tak okvirni taktični program usvariti za sodelovanje socijalističnih strank v eni državi. Saj tu vendar ne gre toliko za taktiko svetovne politike proletarijata, temveč v prvi vrsti zgolj za politiko organizacije proletarijata v državi Jugoslaviji! Opozicija pa je itak povsod v življenju potrebna, seveda ne sme biti diktatorska. Za našo stranko moremo reči, da bo še nadalje delovala za čimprejšnje zedinjenje socijalističnih

ekonomski vladarji in ves sistem kapitalizma kapitalizmi.

Na oči bo odločila v tej vojski — politična sila. Socializem mora osvoiti državno oblast, podrediti si mora vojsko — in zmaga! A ne pozabimo, da mora tudi državna oblast sama na nečem sloneti. Ali sloni tudi sama na organizacijah in strankah, ki jih spaja samo kapital? V tem slučaju bi se moral kapitalizem navzlic hipnim zmagam socializma, ki bi jih prinesel morda srečen slučaj, v kratkem zopet povrtni zakaj država bi delala zani, ne proti njemu.

Spremenile bi se le osebe, ne sistem in borba proti kapitalizmu, bi se morala započeti vključ takimi zmagami docela iz nova.

Za trajno zmago socializma je nujno potrebno, da tvorijo socijalistična ideologija in socijalističnega duha prepojene, to ideologijo goječe organizacije temelj državne in vsake politične moči.

(Dalje prih.)

strank v Jugoslaviji na podlagi soderazuma, ter da iskreno želimo in pričakujemo tistega časa, ko se bo razčistilo medsebojno razmerje socijalističnih strank v vseh delih naše dr-

Za svobodo vere, moderno šolo in odpravo smrtno kazni.

(Iz ciklusa govorov s. Etbina Kristana.)*

Po našem mnenju mora biti država vsestransko suverena. Ona n. pr. ne more biti suverena, ako mora deliti svojo oblast s kako organizacijo, ki ni od tega sveta; najmanj pa še v državi, v kateri obstoje tri velike cerkve in še nekoliko manjših cerkva. Tu ne more država delati, kakor bi bilo treba, ako je v gotovem ozirom odvisna od vseh ali od ene izmed teh organizacij. Zato je, gospodje, nujno potrebno, da se loči država od vseh cerkva; in to v vsakem ozirom kar velja tudi za šole. Slišim jadicovanje, češ, kako je treba mladino vzgajati versko-moralno. Toda mene doslej še ni nihče prepričal, da je vera in morala eno in isto. To si more biti povsem nasprotno. Sicer pa nima država nikakega interesa na tem, da vzgaja pravoslavne, katoliške, muslimane ali žide, nego samo svobodne državljane.

Tam, kjer je mnogo vrst ver, jih mora država tolerirati. Zato cerkev ne sme biti pripuščena v šole. Vsled tega tudi zahtevamo, da bodi šola povsem posvetna stvar.

Zahtevamo, da centr. parlament rešuje vsaj glavna načela, ki zadevajo prosveto, šolo, Centralni parlament naj prepusti pokrajnam samo tiste šolske zadeve, ki ne tangirajo načel. Gospodje, mi nikakor ne moremo dovoliti, da bi imela država stalna načela, pa da bi se v kaki občini ali okrožju ta načela gazila in bi se ustanavljale šole, ki bi nasprotovale vsem modernim idejam.

Vem, da bo mnogo kričanja, češ kako da se zatirajo vere, toda meni niti ne pride na misel, da zatiram katerosibodi vero. Socijalisti zahtevamo v svojem ustavnem načrtu svobodo vere in prepričanja. Toda ta svoboda vere in prepričanja mora biti prava svoboda in nikakršen privilež. Zahtevamo za vse verske organizacije svobodo, enake pravice. Meni je vseeno, da li kdo veruje v enega Boga ali tri bogove, ali pa v boga Jupitra. Toda ne maram, da se vse to meče v politiko, ekonomsko in socialno življenje. Dovoljujem vsaki cerkvi, da si gradi na svoje stroške cerkva, kolikor hoče in da v teh cerkvah dela vse, kar misli, da je za odrešenje duš njenih članov potrebno. Toda ne trpim, da se ta ali ona vera sklicuje na nevidnega Boga, kadar je treba reševati državna vprašanja, volitve ali kaka druga vprašanja, ki nimajo nobenega opravka z rajem in peklom.

Vse vere naj uživajo pravico, da se organizirajo kakor vsako drugo društvo, naj imajo pravico svobode tiska, pravico, da izdajajo svoje knjige, in naj imajo cerkve svoje šole, kjer naj svojo deco poučujejo. Torej! imajo naj enake pravice in nič več. Zato zahtevamo, da ustava ne pozabi onih, ki so dolžni vzgajati mladino. In če država prevzame šolstvo v svoje roke, imej tudi dolžnost,

žave in se bo konsolidiralo delavsko gibanje v vsej Jugoslaviji. Diktatorstvo pa seveda tudi v zedinjevalnem procesu odklanjamo.

da se briga za tiste, ki vzgajajo deca. Učitelji naj bodo vsled tega državni uradniki z vsemi pravicami kakor ostali uradniki; uživajo naj zaščito v pravicah, enake ugodnosti; naj se jim ne nalaga le dolžnosti, dajo naj se jim tudi pravice!

Šolstvo naj bo urejeno tako, da bo pouk obličen. Zahtevamo, da dobi vsak otrok priliko, da se izobrazi v vsem, za kar ima sposobnosti. Marsikdo bi lahko postal inženir, ker pa nima denarja, mora danes postati rudar. Koristno je kajpa tudi to, toda on bi morda mogel koristiti mnogo več na kakem drugem mestu. Mislimo, da ni preveč, ako se danes zahteva vsaj desetletnega obličenega pouka v šolah. Seveda bi bilo treba šolstvo temeljito reformirati. Nekatere stranke, ki se protivijo šolanju, imajo mnogokrat prav, če pogledamo na nekatere šole, v katere deca pohaia 5 do 6 let, pa se v petem in šestem letu uči isto, kar se je učila že v drugem in tretjem letu. Razumemo, da tem ljudem to ni prav. Zato je treba, da se šole tako uredi, da si vsak otrok more pridobiti splošno znanje; zato bi bilo po našem mnenju potrebno pet let; v teh letih bi se moglo videti, kake sposobnosti ima otrok in bi se od tu dalje moglo posvetiti tistemu pouku, za katerega ima sposobnosti.

Vse to, kar sem navedel, še nikar ni socijalistično, temveč so to samo stvari, ki so mogoče v današnjem družabnem redu, in ki morejo pospešiti razvoj v njegovi smeri, t. j. do socijalističnih ciljev.

Dovolite, da se dotaknem vprašanja, o katerem se tu še ni ničesar govorilo. In to je smrtna kazen. Socijalisti zahtevamo v svojem ustavnem načrtu, da se smrtna kazen odpravi v vseh slučajih.

Vsa praksa kaže, da barbarstvo smrtno kazni nima niti ene dobre posledice. Tisto starodavno naziranje, da se s smrtno kaznijo preplaši druge se je že davno izkazalo krivim. Vem pa n. pr. da se je v nekaterih ameriških državah, kjer je smrtna kazen odpravljena, odstotek krvavih zločinov zelo zmanjšal, dočim se za vsako eksekucijo množe krvavi slučaji. To je kakor kak slab kinematograf. In, kakor je bilo prav dobro rečeno, kazen dandanes nima tistega namena, kakor ga je imela nekdanj. Kazen naj ne bo maščevalna, nego mora biti sredstvo, s katerim se more dotični, ki je zagrešil, poboljšati in se zopet vrniti v družbo kot koristen član. Gospodje! Ako ste zločinca že obsodili na vešala, ne vem, kako ga s tem mislite poboljšati, menda vendar ne šele na onem svetu!

* Odlomek iz govora na 11. seji ustavotvornega odbora.

Politične vesti.

+ Interpelacija radi misije Take Jonescuja. Komunistični poslanci Života Miloković, Vladimir Copić in Miloš Trebinjac so predložili ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću interpelacijo povodom prihoda romunskega ministra zunanjih del. Take Jonescuja ter zahtevali odgovor na sledeča vprašanja: 1.) ali je res, da je naša vlada sklenila z Romunsko vojno konvencijo proti sovjetskimi Rusiji; 2.) kakke potrebe in nagibi so vodili našo državo pri sklenitvi te konvencije; 3.) ali misli naša vlada aktivno pomagati v avanturni politiki male antante, ki ni ničesar drugega, nego orožje v rokah velike antante, ki je zopet eksponent in izvršitelj imperijalističnih in kontrarevolucionarnih politikov? — Komunistični poslanci zahtevajo, da da Nikola Pašić odgovor na ta vprašanja na eni prihodnji seji konstituantne.

+ Izstop iz demokratske stranke. Stefan Grgjič, Vazil Grgjič in Dušan Vazilevič so iz neznanega vzroka izstopili iz demokratske stranke.

+ Trajna kriza vlade. Vladino krizo, ki je grozila, da postane vsled nastopa enega dela radikalcev (iz Bosne) že akutna, je ministrski predsednik odgodil s tem, da je izjavil, da se kabinet ne bo rekonstruiral, dokler ne bo sprejeta ustava. Danes je več kot dovolj jasno, da se sedanje vladne stranke večalimaj pristijene, da ob sedanjem političnem položaju vzdržujejo v zvezi, če hočejo, da prodre reakcionarna

ustava. Nesoglasji pa je v teh strankah tudi že toliko, da bo po sprejetju ustave gotovo izbruhnila huda kriza. Pašićev kabinet svojo krizo le še umetno more zadrževati.

+ Zagrebški nadškof in agrarna reforma. Zagrebški nadškof dr. Bauer je objavil v eni zadnjih števil »Kat. Lista« članek o agrarni reformi s cerkvenega stališča. Nadškof piše: »Iz razloga, ker se vsa dosedanja oblika in postopanje za agrarno reformo križa z zakonskimi uredbami katoliške cerkve ter stoji v diametralnem nasprotju z osnovnimi načeli civilnega zakonika o zasebni lastnini, predvsem pa postavlja našo cerkev, njene moralne in službene osebe v večjem delom prebivalstva smatra to kot sovražen čin proti katoliški cerkvi in kot molestacijo cerkve ter njenih služabnikov, hkratu pa vzbuja upravičeno sumnjo, da se v naši kraljevini na postopa enakopravno ne z vsemi državljani ne z vsemi konfesijami, zahteva Jugoslov. episkopat za nepremičnine katol. cerkve na vsem ozemlju naše kraljevine izjemen položaj.« — Sedaj menda bi bilo odveč dokazovati, da so klerikalci zelo hudi sovražniki agrarne reforme in da s svojim izkz. krščanskim socializmom le slepomišljijo. Škofu bomo menda vendar verjeli!

+ Izvedbo rapalske pogodbe je po poročilu iz Beograda zahtevala jugoslovanska vlada po svojem poslaniku v Rimu. Izjavlja je obenem, da pod nobenim pogo-

Filip Uratnik:

Studije o socializmu in politiki.

(Dalje.)

Če se hoče ohraniti kapitalizem vsaj na dosedanj višini, mora siliti, kakor smo videli, vedno na širje in širje, mora biti, kakor pravimo s tulo besedo ekspanzivni. Napredne pokrajine morajo nalagati svoj kapital v zaostalih. K temu pa silijo na drugi strani še težnja, da bi se podjetniški dobički, če mogoče še povečali, zakaj dobiček raste z obsegom gospodarske organizacije, ki ga ustvarja.

Ekspanzivna težnja posameznih kapitalističnih skupin jih vodi v medsebojni boj, ki zavzema na ekonomskem polju obliko konkurence, na političnem polju obliko vojne.

V konkurenčnih bojih zmagujejo tehnično popolnejši obrati, v političnih bojih zmagujejo lačiji, med tem ko ekonomsko slabši propadajo.

tem ne bo privolila reviziji te pogodbe niti je bo dala nobenih koncesij za sušsko luč to Baroš.

† Izpraznenje zaseđenega dalmatinskega ozemlja. Do 15. t. m. bo italijanska rasedbena oblast izpraznila še drugi del ozemlja, ki ga je imela zaseđenega v Dalmaciji. Mešana komisija, ki bo izpraznjevanje nadzorovala, je že v Sibeniku.

† Reška konstituenta. Italijanska vlada je priznala volitve v konstituentno z dne 24. aprila t. l. Sedaj se pričakuje samo še priznanje volitev s strani belgajske vlade. V reški konstituenti bo 59 poslancev reške Zanellijske avtonomistične stranke in 16 fašistov.

† Paštem na grškem. Grška vlada je organizirala neke vrste tajne policije, ki se imenuje »Haffie« in katere namen je, da med socialističnim in komunističnim delavstvom izvaja dejanja, ki bi potem vlado opravičilo k represalijam. Ta tajna organizacija je že pričela s svojim delom, šla je celo preko svojih namenov. Tako je bil n. pr. po njenih članih v Solunu obstreljen neki delavec, več vojakov pa, ki so se izdali za komuniste, je bilo ranjenih. V prostoru atenske komunistične zveze so grški fašisti izvršili napad in razdeljali tudi uredništvo njenega glasila. — Ali bodo Grški take metode kaj pomagale? Dvomimo!

† Bolgarska in komunisti. Ker se komunistično gibanje v Bolgarski čimdalje bolj širi (kriva je pač vlada, ki to gibanje zasleduje s svojimi reakcijskimi metodami), je vlada predložila parlamentu zakon, s katerim se vsem pristajajo komunistične stranke odvzamejo državljanska prava. Vsi komunistični javni zastopniki izgubijo mandate, vse komunistične organizacije se razpuščajo, a njih imetje pripade državi in uspeh bo tak, kakršnega more roditi nasilje.

† Razdelitev Avstrije?? Francoski tist »Eclair« je pisal, da bi si, preno bi se izvršilo priključenje Avstrije k Nemčiji, mala antanta in Italija po naročilu zaveznikov razdelila Avstrijo takole: Italija bi vzela vso Tirolsko in Salzburško, Jugoslavija vso Koroško in Štajersko, Češkoslovaška pa ostane.

† Pogajanja za sestavo nove avstrijske vlade se nadaljujejo. Krščanski socialisti bodo danes ali pa jutri podali svoje izjavo.

† Razširjenje vladne koalicije v Berlinu je sedaj na dnevnem redu. Večinski socialisti se o vstopu v koalicijo doslej še niso jasno izrazili.

† Češkoslovaške strokovne organizacije se sestajajo 11. t. m. na kongresu v Pragi, kjer bodo obravnavale o gospodarski krizi, o napadih podjetnikov na delavske pridobitve, o zakoniti uvedbi obratnih svetov ter o zavarovanju za starost in onemoglost.

† Kaj zabavajo angleški rudarji. Hodges, tajnik rudarske federacije, je v nekem svojem govoru izjavil, da zahtevajo rudarji pri sedanjih pogajanjih časten sporazum zase in plače, ki bodo odgovarjale sedanjemu razmeram ali pa bodo nekoliko višje. Vlada mora rudarjem priznati finančno pomoč do 31. decembra t. l. ne glede na svoto, ki bi jo za to nakazala. Le pod temi pogoji, je dejal Hodges, je mogoče sporazum in upanje, da se položaj premogovne industrije do konca tega leta izboljša.

† Angleška razorožila. Angleška admiraliteta je prodala 110 vojnih ladij neki zasebni tvrdki, ki jih bo razdrla. V pogodbi stoji, da se bodo pri tem delu po možnosti uporabili odpušteni delavci in nezaposleni ladijedelniki delavci.

† Lloyd George je po poročilih iz Londona baje resno obolel. (Menda ne vsled stavk?)

† Nova velika vstaja na Irskem? »Morning Post« poroča, da je irska republikanska vojska mobilizirana ter da pripravlja novo veliko vstajo.

† Kaj se godi v Rusiji? Po poročilih raznih listov vlada med ruskimi komunisti velika napetost, ki utede njih stranko razcepiti. Povod k tem nesporazumljenjem je dal govor ljudskega komisarja Rikova na zadnjem sovjetskem kongresu, ki je naravnost zahteval, naj se velika industrijska podjetja vrnejo njihovim prejšnjim lastnikom, češ, saj ostanejo tudi v tem slučaju — državna last, in država bo imela od njih dobiček. Po tem govoru je prišlo do ostrih besednih spopadov med obema strujama, ki sta se kongresa udeležili. Ena komunistična skupina je namreč menila, da mora ruski komunizem propasti, če se vladi ne posreči dvigniti produkcijo, kar je pa le tedaj mogoče, če se sprejme Rikov predlog. Ljenuin sam je šel korak dalje (ali nazaj?) od svojega prejšnjega mnenja. Njegova najnovejša trditev, da treba nazaj k zasebnemu kapitalizmu in potem tega do državnega kapitalizma, zadobiva vedno več pristašev. Hudi nasprotniki so se proti Ljenuinu dvignili v — tretji internacionali. Zato, poročajo neki listi, da meni Ljenuin celo izstopiti iz te internacionalne in v vsej sredstvi odstraniti njen vpliv. Baje ga Cicerin podpira v tem stremljenju. — Na prvi pogled je jasno, da so te vesti hudo pretirane in jih treba sprejeti cum grano salis. Vendar je obenem tudi jasno, da vodi sovjetska politika vsakakor iz enega ekstrema v drugega.

Dnevna kronika.

Včerajšnja izvolitev ljubljanskega župana je vplivala na ljubljansko prebivalstvo presenetljivo, da si je moral vsakdo, ki pozna razmere, pričakovati tak ali vsaj podoben izid. Demokratski so dolgo vladali na ljubljanskem magistratu. Kaj bodo storili sedaj, je menda še v rokah belgajske oz. pokrajinske vlade. Svetujemo pa: noli me tangere. Narodni socialisti so priredili Pesku zvečer podoknico z godbo. Pesek jih je pozdravil.

Hudobna izmišljotina. Torkov »Slovenec« je poročal, da je z drugimi tudi s. dr. Korun prodajal socialiste demokratom. Na to vest ne odgovarjamo, ker je podla. S. dr. Korun ni mogel biti v Jadranski banki, ker je bil v ponedeljek v Belgradu. Poštenost pa tak!

Načelniki klubov vabijo na sejo konstituyente. Načelniki strank so pozvali vse poslance, naj se gotovo udeležijo seje ustavotvorne skupščine v petek.

Za namestnika bolnega ministra za pošto in brzojav dr. Slavka Miletiča, ki se zdravi v inozemstvu, je imenovan minister za konstituento Marko Trifković. Minister za agrarno reformo Uzunović je preklical svojo demisijsko.

Kralj Peter obolel na pljučnici. Zdravniki so pri kralju Petru konstatirali pljučnico. Sredi 7. t. m. je znašala temperatura 36,5. Zdravniki so izjavili, da je potrebna velika opreznost zaradi visoke starosti vladarja. Do danes popoldne se vladarjevo stanje ni izboljšalo.

Reforma srednjih šol. Kakor piše belgajska Politika, je te dni izdelal glavni posvetni svet ministrstva prosvete končno redakcijo o reformi srednjih šol v Jugoslaviji. Glavna načela te reforme so: 1. Srednja šola bo imela še naprej šletni pouk. Nižji tečaj (prvi 4 razredi) bodo enaki, za vsako vrsto srednjih šol v vsej državi. V tem tečaju ne bo tudi v tkzv. klasičnih gimnazijah pouka klasičnih jezikov, pač pa bo uveden že od prvega razreda pouk enega živega jezika (francoskega, angleškega, nemškega) — po svobodni izbiri. 2. Od 5. razreda bo šola deljena v tri panoge: klasično, realno in realno-gimnazijsko. V klasični panogi bo obvezen en živ in pa latinski jezik, grški jezik pa fakultativen; v realni in realno-gimnazijski panogi bosta obvezna dva živa jezika (poleg prejšnjih ali ruski ali italijanski), v realno-gimnazijski pa še latin ali jezik. 3. Ženske srednje šole naj bodo že le mogoče v višjem tečaju (5. do 8. razred) zasebne. Šolarina se odpravi. Maturitetne izkušnje ostanejo. 4. Šole s 5, 6 ali 7 razr. ne morejo biti; biti morajo popolne. 5. Učiteljstvo mora imeti kvalifikacije; bodo odslej samo direktorji, profesorji in suplenti; začasnih predmetnih učiteljev ne bo. Učiteljev risanja in glasbe bodo dve vrsti: z akademsko in splošno izobrazbo; (za splošno se bo pri tem smatralo izobrazbo, ki odgovarja najmanj dovršeni srednji šoli). Isto velja za učitelje gimnastike. (Za ženska dela bodo učiteljice z dovoljno strokovno in dovršeno srednjoškolsko izobrazbo). 6. Profesorskega izpita ne bo več. 7. Za predlaganje direktorskih kandidatov, premeščanja, izpolnjevanja mest, za nagrade itd. bo stalna komisija iz članov prosvetnih oblasti in po enega člana iz glavne uprave profsorskega društva in belgajske sekcije tega društva. 8. V enem razredu more biti v nižjem tečaju do 40, v višjem do 30 učencev. 9. Plače in nagrade se urede s posebnim zakonom. 10. Verski pouk: V nižjem tečaju pouk o temeljnih naukih vere in morale; v višjem tečaju pa se verski pouk ne bo več predaval kot predmet zase. marveč se bo zgodovina vere predavala poleg občne zgodovine, temeljni nauki krščanske etike pa že v nižjem tečaju.

Kam gre naš denar? »Novi čas« poroča pod tem naslovom, da je dala vlada sokolskim društvom, ki so poslali svojih 10 zastopnikov na zlet francoskih telovadcev v Lille, 100.000 dinarjev podpore. Dalje namerava vlada dati vsakemu Sokolu, ki se udeležil zleta v Oisek, po 500 dinarjev podpore, kar bi znašalo skupaj s prejšnjim zneskom, če se zleta udeležijo 10.000 članov, ogromno svoto 20 in pol milijonov kron. »Novi čas« končuje: Kaj se ne bi mogel ta denar porabiti v koristnejše svrhe? Mi smo istega mnenja, vendar pod »koristnejšimi svrhami« si še nikakor ne predstavljamo podpor, kakor jih je nakazoval bivši klerikalni minister dr. Korošec za orlovski zlet v Maribor!

Sprejemanje železnega kovanega drobiža. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Po naredbi g. ministra za finance morajo prejemati vse državne blagajne železen kovan drobiž bivše avstro-ogrske monarhije po njegovi nominalni vrednosti.

Lopovski izkoriščanje izselencev v New Yorku. Esperantsko društvo v Zagrebu je dobilo od esperantskega društva

»Harmonio« v New Yorku zanimivo pismo. približno naslednje vsebine: Iz Jugoslavije, predvsem pa iz Hrvaške prihajajo sem delavski ljudje, ki mnogokrat niti brati niti pisati ne znajo v svojem lastnem jeziku. Kadar pride transport, jih na tujakšnjem pristanišču čakajo inteligentnejši ameriški Hrvatje, jih pozdravijo in izseljenec seveda tem ljudem, svojim rojakom, zaupajo. Toda ti inteligentni jih strašno sleparijo. Najprej jih peljejo k brivcu. Ta zaračuna kar cel dolar za britje, potem pa dobiček z dotičnim, ki je pripeljal nevedneža, deli. Nato vpraša agent svojega rojaka, kam želi iti. In čeprav bi bilo do tja, kamor izseljenec hoče, le toliko poti, da bi stalo samo kakih 5 centov, ga rojak - agent vodi z avtomobilom po več ur naokrog — nevedež plača veliko svoto, šofer in dični rojak-agent pa si potem delita svoto, ker sta tako dogovorjena. Nato seveda skupen obed in prijazni ameriški rojak novodošleca obljubi, da mu preskrbi tudi delo. Pelje ga v posredovalnico, ki preskrbujejo podjetnikom cene — stavkokaze — in seveda je za to dobro plačan. In tako mora novodošlec delati kot stavkokaz, ker ga je dični rojak oskubil do golega in marsikateri tak revež je bil že od štrajkujočih na ta način ubit itd. — To je žalostno poglavlje Mislmo, da bi takim lopovstvom mogle priti v okoliščine organizacije ameriških Jugoslovancev same.

Komunistični dijaki, proti katerim se je vršila sodna razprava radi nameravane atentata na bivšega ministra Draškovića, so bili v soboto oproščeni.

Uvoz blaga v poštnih paketih iz Avstrije in Češkoslovaške. Carinski poštni urad v Mariboru razglasa: Opazuje se, da dobivajo stranke blago, ki ga prejemajo v poštnih paketih iz Avstrije in Češkoslovaške, od pošiljateljev istih še vedno precej drago zaračunano »Uverenja« (Certifikat de regime — Ursprungszeugnis). Vsi tedga se ponovno opozarja, da se za poštno pakete ne potrebuje nobenega uverenja, ker se blago iz imenovanih držav carini po minimalni tarifi na podlagi carinske napovedi, ki mora biti dodana vsaki poštni spremnici. Stranke se nadalje obveščajo, da poštni carinski uradi ne potrebujejo pri carinjenju poštnih pošilk nobenih posredovalnih zunanjih carinskih posredovalcev. Stranke zastopa poštni uradnik, čigar dolžnost je, da je pri odpiranju paketov prisoten, ter se ne sme odstraniti, dokler ni carinjenje dovršeno in se pošiljke ne zapro. Pošiljke se carinijo po istem redu, kakor so došle. Priporoča se radi tega, da si dajo stranke nasloviti inozemske pošiljatelje neposredno na svoj naslov. Le tedaj bodo prejemale poštno pošiljke potem svojega urada najhitreje in najceneje.

Opustitev selske službe pri poštnem uradu Guštani. Z 31. majem t. l. se ustavi dostavljanje poštnih pošilk po selskem pismonošju v okoliščini poštne urada Guštani.

Podraženje mesa v Mariboru baje pripravljajo mesarji tako, da bi veljal 1 kg 40 kron. — Draginja gre čim dalje bolj kvilju, delavcem pa plač seveda pristočno, ne bo nihče zvišal! Skandal je to, da se naše meso v takih velikih množinah izvažajo, da bomo kmalu morali jugoslovansko meso v Jugoslaviji dražje plačevati kakor isto meso plačujejo Avstrijci.

Redek jubilej dela. Gosp. Josip Urbanec, strojni nadzornik drž. železnice v Ljubljani, slavi redko obletnico: 40letnico dela v službi državnih železnice, v katero je stopil 15. maja 1881. V dolgi dobi napornega dela je premenjal celo svojega gospodarja in mnogo neprilik mu je povzročila železničarska služba, a navzile temu telesno in duševno krepak še vedno vestno vrši službo v zadovoljnost ne samo svojih predstojnikov temveč tudi svojih tovarišev, katerim se je prikupil s svojim nepristranskim in kolegialnim nastopom. To je jasno pokazal slavnostni večer, ki mu ga je v soboto, 4. t. m. priredilo strojno osebje, njegovi ožji stanovski tovariši. Po pozdravnem govoru so mu izročili tri krasna darila. Omenjen se je slavljenec zahvaljeval govornikom in sploh vsem tovarišem in predstojnikom za prisrčne čestitke. Tudi ml. slavljenec prav prisrčno čestitamo k 40letnemu jubileju dela, upajoč, da pri tej priliki tudi železniška uprava ne bo pozabila nanj še s posebnim oziranjem na nemale zasluge, ki si jih je ob pretratu leta 1918 v korist ljudski, drž. železnice stekel naš slavljenec. Živel še mnoga leta čil in čvrst.

Razširjenje uradnih prostorov na glavni železniški postaji v Ljubljani. Ker se bo z avgustom nastanilo več uradnih druščin v novo dograjeni hiši žužne železnice na Resljevi cesti, se bodo izpraznjeni prostori v postajniškem poslopiju porabili za uradne prostore.

Tedenski zdravstveni izkaz mesta Ljubljane. V tednu od 29. maja do 4. junja je bilo 34 (21 m, 13 ž.) novorojenčkov in en mrtvorojenček, umrlo je pa 24 (8 m, 16 ž.) oseb, in sicer za življenjsko slabostjo eden, za jetiko 6, za nalezljivimi boleznimi 3, za srčno hudo 3, za rakom 1, za drugimi naravnimi smrtnimi vzroki 11. Obola je ta teden ena oseba na grizli.

Ukinitev postritve pasjega kontumaca. Ker se že delj časa ni pojavil nov slučaj stekline, se postritev pasjega kon-

tumaca, razglašena v št. 2481/XXII. z dne 4. februarja t. l., ukine in se ima zato točka 1, veterinarsko-policijskih odredb v razglasu glasiti: Psi v področju mestne občine morajo nositi nagobčnike, ki zabranjujejo grizenje, ali jih je pa voditi na vrveci. Vse druge odredbe ostanejo še nadalje v veljavi.

Tržno nadzorstvo pozivljamo, da si pogleda cene raznih sadežev na ljubljanskem trgu. Kilogram češenj stane n. pr. 24 K — to je menda vseeno nekoliko preveč?

Otvoritev brzojavne postaje in telefonske centrale pri sezijskem poštnem uradu Sv. Janez ob Boh. Jezeru. Pri sezijskem poštnem uradu Sv. Janez ob Boh. Jezeru se je otvorila dne 1. t. m. brzojavna postaja in telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

Industrijelci, obrtniki, trgovci-grosiristi Vabite se, da se udeležite »Ljubljanskega velikega semnja« kot razstavljalci. Rok za prijave je podaljšan do 10. junija t. l. — Vse informacije brezplačno pri sejskem uradu, Ljubljana, Turjaški trg št. 6-11.

Mestni ambulatorij za spolne bolezni so 6. t. m. otvorili v Zagrebu. Zdravljenje in zdravila so brezplačna.

Ponarejene lire v Dalmaciji. Pred dnevi je nek tihotopec prevaral nekega kmeta iz Solte prodavši mu večjo svoto italijanskih falsificiranih novčanic po 50 in 100 lir. Falsifikati po 100 lir se spoznajo po vodnem žigu, ki mu ni uspel.

Organizacijski vestnik.

Iz stranke.

Tretjina zaupnikov, katerim so se razposlali Spominski listi za žrtve 24. maja 1920 v razprodajo, še ni odračunala nabranega denarja ter vrnila nerazprodane listke. To znači nerazumevanje za stvar ali pa malomarnost posameznih zaupnikov. Vse, ki se čutijo prizadete, pozivam, da takoj pošljejo obračun, sicer se jih pozove imenoma in javno, da to stori. V »Napreju« je bilo objavljenih že nebroj pozivov na obračun, vsakogar se je opozorilo z dopisnico, naj pošlje denar in nerazprodane listke, a še vedno se dobe sodrugi, ki cel mesec nimajo časa ali volje, da bi to storili. Vdove in ostale žrtve Zaloške ceste neprestano prihajajo izpraševati, kdaj se razdeli nabrani denar, odbor pa mora, žal, povedati, kdo je kriv, da račun še niso zaključili in denar razdelili med res podpore nujno potrebne žrtve. Sodrugi, vsaj ta zadnji opomin naj Vas vzdrami, da storite svojo dolžnost! Blagajnik.

Iz strok. organizacije.

Seja strokovne komisije. V četrtek, dne 9. t. m. se bo ob 6. uri zvečer vršila v sejni dvorani plenarna konferenca. Plenarne konference se imajo udeležiti odborniki vseh centralnih odborov ter odborniki vseh ljubljanskih podružnic strokovnih organizacij, kakor tudi vsi zaupniki posameznih podjetij. Dolžnost vseh odbornikov in zaupnikov je, da se v polnem številu zanesljivo napovedane plenarne konference udeležijo. — Tajništvo »Strokovne komisije za Slovenijo«.

Centralni odbor kovinarjev ima svolo sejo v petek dne 10. t. m. ob 6. uri pop. Načelnik.

Osrrednje društvo pekovskih pomočnikov v Celju priredi dne 19. t. m. vrtno veselico v gostilni »Istrijane« na Ljubljanski cesti. Nastop pekovskega pevskega društva iz Maribora pod vodstvom g. Emila Vilgrusa in tamburaške godbe »Svobode«. Šaljiva pošta, šaljiva literija, ples in prosta zabava. Začetek ob 3. uri popoldne. Za obilni obisk se priporoča odbor. Čisti dohodek je namenjen za obolele člane.

Ljubljanska podružnica mlazarjev priredi v nedeljo, dne 12. junija t. l. ob 3. uri pop. prijateljski sestanek na Brodu pri Tacnu v gostilni pri Zibertu. Tem potom vabimo vse lesno delavstvo, da se udeležijo tega sestanka z Gamelj, Tacna in bližnje okolice. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Občni zbor dramatičnega dseka »Svobode« na Glincah se bo vršil v soboto dne 11. t. m. v hiši konzumnega društva. Člani odseka naj se zanesljivo udeležijo kakor tudi vsi tisti, kateri imajo veselje do dramatike.

Odborova seja podružnice »Svobode« na Glincah se vrši v četrtek dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v hiši Konzumnega društva. Udeležba dolžnost!

Redni sestanek S. K. Svobode se bo vršil v petek, dne 10. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Udeležba dolžnost. — Tajnik.

Podružnica izobraževalne delavske zveze »Svoboda« Vodmat-Moste, naznanja, da se bo vršila v nedeljo popoldne 12. junija v društvenem prostoru pri Mauerju redna seja. Začetek ob 9. uri popoldne. Želi se od vseh odbornikov, da se seje točno in polnoštevilno udeležijo. — Predsedstvo.

Podružnica »Svobode« v Črni priredi gledališko predstavo šele dne 19. junija (ne 12. kakor smo poročali).

»Svoboda Vič-Glinca« priredi v nedeljo 12. t. m. vrtni koncert v gostilni gosp. Kramarja na Glincah. Začetek ob 4. uri popoldne. Godba tamburaškega zbora in šaljiva pošta. Vstopnina 6 kron. Za dobro plačjo in jedla bode preskrbljeno.

Sport.

Prvenstvena tekma »Svoboda-Ljubljana-Illirija« se bo vršila v nedeljo, dne 12. t. m. ob 18. uri na prostoru S. K. Illirije nasproti državnemu kolodvoru. Opozorjamo, da »Svoboda« temuje prvič proti prvaku Slovenije.

Vič-Glinca. Stavbena in gostilničarska zadruga »Delavski dom« na Glincah vabi vse delavstvo občine Vič na

JAVEN SHOD,

ki se bo vršil v nedeljo 12. t. m. ob 9. uri dopolne v gostilni Amerika na Glincah. Shod je nepolitičen in ima namen zbuditi v delavstvu zavest do lastne hiše, lastnega zbirališča. Delavci udeležite se vsi in pristopajte k stavbeni zadrugi, da bomo poprej pod lastno streho. — Odbor.

Društvene vesti.

Kdor je rad vesel, naj pride v nedeljo 12. t. m. ob 5. uri popoldne v hotel Tivoli, kjer priredi Udruženje jugosl. akad. mladine iz Primorja s sodelovanjem »Kluba Primor« veliko vrtno veselico s plesom, šaljivo pošto in tombolo, z bitko s serpentinami itd. Kesal se bode, kdor ne pride.

Dopisi.

Celje. Protestni shod živiliških delavcev v Celju se je vršil dne 4. junija t. l. Na shodu je poročal s. Meznarič iz Ljubljane. Njegova izjava so člani z velikim zanimanjem poslušali. Temeljito je razpravljalo o krizi mlinarske industrije na eni strani in o kapitalističnih nakanah na drugi strani. Govornik je ostro obsodil dejanje tvrdke Rakus in njen novi sistem povišanja plač. Tvrdka je član kapitalističnega mlinskega trsta v Sloveniji in se je obnašala do zadnjega časa dostojno s tem, da je pripoznala vse v milini za enakopravne in pridne delavce. Sedaj je pa pričela novo taktiko pri plačilnem sistemu; pravi namreč, da se v pogajanja ne spušča, ker baje tega ne sme glasom sklupa navedenega trsta; vendar pa prizna po svojem lastnem uvidevanju, da je treba pridnim delavcem plačati zvišati. (Za pridne delavce smatra ta nemški podjetnik one, ki pripadajo klerikalni klifi.) Klerikalci so pa ponosni na to, da gredo nemški kapitalisti njihovim organizacijam na roko. Tako je govoril s. Meznarič, S. Leskošek pa je nato obrazložil nakane delodajalcev v pekovski stroki, v kateri se namerava prepovedi nočnega dela odpraviti in zraven tega uvesti 10-urni delavni čas. Proti tej nakani je shod soglasno sprejel odločen protest. Po končanem zborovanju je osrednji tajnik Meznarič pri odhodu nehoti dobil zanimivo zabavo, ki so jo uprizarili celjski peki s tem, da so mu predstavili izdajalca svojih vrst Oblišer Josipa, ki je smatral pomp in hop-sasa narodnih socialistov bolj važnim, kakor pa protestni shod pekov. O. Oblišer je bil čisto razočaran v svojem zagovoru napram sodr. Meznariču, ter je priznal, da ima od narodnih socialistov nalogo, da organizacijo pekovskih pomočnikov v Celju razbije! Pekli, mlinarji, pozor!

Po svetu.

— **Madžarska vlada** je konfirirala vse imetje grofu Karolyju, ki se sedaj nahaja v Jugoslaviji.

— **Kuga na vzhodu.** Ruski listi poročajo, da se v vzhodnih ruskih gubernijah razširja kuga s strahovito naglico. Sovjetska vlada je dala 40 milijonov rubljev, da se epidemija zatre. Središče bolezni je gubernija Ufa, v kateri sami umrje dnevno več tisoč ljudi.

— **Skupni samomori.** Boljševiški listi poročajo iz gubernije Tombav, da se je v neki tamošnji vasi izvršil samomor, kateremu najbrže ni primere v naši dobi. Več kot 300 moč, žensk in otrok se je zbralo v kopališču in se v njem zaklenilo, nakar so poslopje zažgali. Vsi so postali žrtve ognja. Najbrže so ti samomorilci člani neke verske sekte, ki je že v prejšnjih časih vprizarjala skupne samomore.

— **Vzgoja časnika** v sovjetski Rusiji. Na zavodu za žurnalistiko v Petrogradu se vrši od maja sem osemnemečni kurs za vzgojo časnika. Na zavodu predavajo o ruskem jeziku in literaturi, o zgodovini ruske literature, o zgodovini Rusije in zapadne Evrope v 19. stoletju, o državnih oblikah in o gospodarskem položaju evropskih držav, o finančni, proračunski in borzani, o političnem narodnem gospodarstvu, o zgodovini revolucijskega gibanja v Rusiji in o tipografiji in grafični umetnosti. Raven tega se vrže še praktične vaje. Pri zavodu se nahajajo skupna stanovalnja in skupna hrana.

— Rusko strokovno gibanje. Strokovno gibanje v osvobodnih delih sovjetske Rusije je ogromno naraslo. Po poročilu, ki ga je podal ljudski komisar za delo Schmidt na IV. zboru vseruskim strokovnim organizacijam, je bilo organiziranih na Ukrajini 1.250.000, na Kavkazu 415.000, v Sibiriji in Uralu 560.000 in v ozemlju Kirgizov 120.000 delavcev. Celotno je v Rusiji strokovno organiziranih 6.800.000 delavcev.

To in ono.

* Sodba moškega o ženah. Hans Thomas piše neki gospej v St. Louisu: »Vse svoje upanje, da se izboljša svetovno razmerje, stavi sedaj bolj kot kdaj prej na — žene, ker so le-te bližje naravnemu dojmovanju za vse tisto, kar je za človečanstvo tako nujno in potrebno, kakor pa

mnogokrat ošabni moški, ki nočejo popustiti od svojih teorij in principov in mislijo, da je verolomno popuščati od svojih principov. Mislim, da bi se brutalnost mednarodni omilila, če bi modre žene, ki jih vodi njih naravni dojem, imele upliva na vodstvo državnih poslov. Žena je s svojo družino bolj veana na narod, kakor pa moški. V ženi živi in deluje veliko sočustvo za vse, ki živi, sočustvo, katerega bi se moški tako rad rešil. Ženski element je po svoji naravi glavni pozvani nosilec ljubezni, ki bi morala spajati vse ljudi, ker ta ljubezen izvira iz prirojene materinske ljubezni. Žena je pozvana, da po svojem sočutju zdravi rane, in gotovo je, da bi žena, če bi se ji le dala prilika, da čujemo tudi njeno besedo na prvem mestu, storila vse, kar bi bilo v njeni moči, da bi pomagala ozdraviti tudi tiste rane, karate je človečanstvu zarezala svetovna vojna.

Poziv g. Mohoriču.

Organizacija krojačev v Ljubljani je prejela naslednji dopis:

Čenjeni sodrugil!

Ker me je g. Mohorič v »Sl. Narodu« hotel indirektnim putem prikazati kot nezmožnega, Vas tem putem prosim, da ga pozovete na tekmo med njegovim delom ali mojimi.

Želim namreč, da oba, jaz in g. Mohorič, izdelava vsak svoje delo, katerega naj pregleda komisija sestavljena iz strokovnjakov in presodi, kdo je bolj sposoben. Dokler tega g. Mohorič ne stori, imenujem ga obrekovalcem.

Za enkrat končam, drugič Vam bomem pojasnil neke stvari, katere bodo g. Mohoriču nevšečne.

Sodrugilni pozdrav

Lipoglavšek, kroj. pomočnik,

Na ta dopis pripominjamo samo to, da se g. Mohorič ne bo upal kaj takega izvršiti, ker sploh v zadnjih letih ni niti šivanke v roki držal. Mi smo ta dopis v celoti objavili in želimo čuti odgovor od strani g. Mohoriča.

Spedijska tvrdka

LUDOVIK ŠVAR vd.
na **RAKEKU**

oskrbuje točno, nahlitre vse v spedijsko stroko spadajoče posle, tudi

ocarinjene.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA ŠTEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENIM ZAVEZOM

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA ŠKOLE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITO.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Priporočila se tvrdka
Večletna
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,

Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga

živalnih strojev v vseh opremlah, material in izvršba predvojnja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si Velikna garancija steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija

Ugodni plačilni pogoji.

Fant, star 29 let,

se želi seznaniti v svrhu ženitve s slovenskim dekletom v starosti 18 do 30 let ali z vdovo z enim otrokom. Dotična, ki jo veseli, naj piše in priloži sliko na naslov: Alojzij Koprivec, Post Slaty Fork, W. Va. Comp. 12. U. S. A.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinjših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke **FRANJO CERAR,** v Slaty, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vsorci vedno na razpolago.

VAFELJNE

najfinejše kakovosti nudi vsako množino

tvornica keksov, prepečencev in vafeljnov
V. BIZJAK & DRUG, Rogaška Slatina.

Velika zaloga in po ceni: Dvokolesa, otroški vozički, živalni in razni stroji, pneumatika in vsakovrstni deli.

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, živalni in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica Karlovaška cesta 4.

Učenec za pekovo obrt

se takoj sprejme. Ponudbe na Jos. Sašek, pekarija, Metlika (Dolenjsko).

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar

Ljubljana Mišurjeva ul. 4

priporočila svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

„Ljudske tiskarne“ d. d. v Ljubljani,

ki se vrši

dne 25. junija 1921 ob 18. uri

v prostorih Nakupovalne zadruge v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev letnega računa in razdelitev čistega dobička.
4. Volitev nadzorstva.

§ 27 družbenih pravil: Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe.

Načelstvo.

Tovarna čevljev **JAKIL, d. d. v. Karloven (Hrvatska)** išče več spretnih, na stroje izučenih

čevljarstev delavcev.

Neoženjeni imajo prednost. — Pismene ponudbe na tovarno.

Inženirji

stavbeni tehniki in risarji se iščejo. . . .

Ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov na „Stavbena družba d. d. Ljubljana“, Levstikova ulica št. 19.

Medić, Rakovec & Zankl.

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana. d. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjavi: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum lak za pode. „MERAKL“, Emajlni lak. „MERAKL“, Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpoložajo!

COSULICH-LINE
(prej AUSTRO-AMERIKANA)
Trst-Amerika prevaža potnike v New-York redno 3 krat, v Južno-Ameriko po 1 krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozni listkov.
SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.
P. T. Potniki, kateri se želijo voziti z brzoparnikom President Wilson na dan 18. junija v New-York, se sprejmejo še do 2. junija t. l.

F. BRUMAT LJUBLJANA
Manufaktura in tkanine.
Mestni trg 25.

Nakupovalna zadruga

za konzumne in produktivne zadruge in zavode

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Aleksandrova ulica šte. 5

priporočila svojim članom

nakup najrazličnejšega blaga!

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vpisana zadruga z omejenim porokom)

sprejema

hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1088 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647.42

Društveni sklad K 30.939.43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207.94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 250 in delež K 40.—

Pisarna v Zagorju šte. 99.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.